

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Miljöavtal 2023

Riikka Klemola

Utbildning om åkerstödansökan 2023 för
kommuner, NTM-centraler, rådgivare och
övriga intressentgrupper

14.3.2023

Miljöavtalen 2023->

- Avtal om skötsel av våtmarker
- Avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskap
- Avtal om upprätthållande av ursprungssorter

Rättslig grund

- CAP strategiplan
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 (Planförordning)
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 (Horisontell förordning)
- Lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket (1332/2022)
- Lagen om vissa ersättningar för utveckling av landsbygden (1333/2022)
- Lagen om verkställighet av Europeiska unionens jordbruksstöd och nationella stöd till jordbruket (1334/2022)

Rättslig grund

- SRF om miljöersättning (78/2023)
- SRF om villkorligheten av god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (1384/2022)
- SRF om villkorligheten av föreskrivna verksamhetskrav samt övervakningen av att verksamhetskraven och kraven på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden följs (65/2023)
- SRF om allmänna förutsättningar för beviljande av arealbaserade stöd (77/2023)
- SRF om verkställighet av arealstöd (134/2023)
- SRF om ansökan om miljöersättning, kompensationsersättning, ersättning för ekologisk produktion och ersättning för icke-produktiva investeringar 2023 (133/2023)

Avtal som är i kraft efter övergången till den nya finansieringsperioden

- Den som ansöker om stöd kan
  1. anpassa, dvs. hålla de skiften som hör till det gamla avtalet i kraft fram till utgången av den ursprungliga avtalsperioden. Då gäller även för dessa skiften från och med 2023 de nya avtalsvilkoren och basnivåerna.
  2. frångå avtalet utan återkrav. Då kan ett nytt femårigt skötselavtal enligt den nya perioden ansökas.
- Om man väljer anpassningen, kan man inte söka en årlig skötselersättning för inhägnande och/eller röjning
- Skiftena ska nämnas i den nya skötselplanen eller den gamla skötselplanen uppdateras.

Avtalssökanden

- Avtalssökanden kan vara:
  - en jordbrukare
    - Avtalssökanden ska vara minst 18 år gammal. Det finns ingen övre åldersgräns
    - Den fysiska person som är sökande eller sökandens make ska vara minst 18 år den 31 december det år som föregår antingen stödåret eller det år då förbindelse- eller avtalsperioden började.
  - en registrerad förening
  - en vattenrättslig sammanslutning som avses i 12 kap. i vattenlagen (587/2011)
- Om sökanden har haft gällande periodens avtal, kan han söka nya periodens avtal också.

Avtalssökanden

- Uppfyller definitionen av en jordbrukare.
-> fysisk eller juridisk person eller grupp fysiska eller juridiska personer som bedriver jordbruksverksamhet
- Krav som ställs på jordbruksverksamhet:
- Jordbruksmark som används för annat än produktion av jordbruksprodukter ska slås varje år eller hållas öppen genom betesgång eller på annat motsvarande sätt.
  - Att hålla öppet innebär
    - att buskar och träd inte ges tillfälle att växa på den, något som händer utan årlig slåtter eller motsvarande åtgärder som människan eller produktionsdjur kan vidta.

Avtaksperioden

- Avtalsperioden och -året börjar 1.5 det år ansökan om avtal lämnas. Avtalsperioden och -året slutar 30.4.
- Avtalet löper på 5 år och förutsätter inte att miljöförbindelsen åtas.
- Betalning ska ansökas årligen så att avtalet hålls i kraft (exkl. situationer med force majeure)

De allmänna förutsättningarna i miljöavtalen

- Den areal som avses i ansökan om miljöavtal ska vara minst 0,30 hektar.
- Avtalsområdet ska förvaltas av den som ingår miljöavtalet under hela avtalsperioden.
  - >arrendeavtal i kraft hela avtalsperioden.
  - >förvaltningen av avtalsområden ska kunna visa vid behov.
- Den som ansöker om stöd åtar sig att vidta skiftesspecifika åtgärder på områden utanför åkern.

Anmälan av avtalsskiften i avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskap

Kravet av permanenta gräsmark

- i områden, där **mer än 50 %** av skiftets areal upptas av **gräsväxter eller andra vallfoderväxter**, kan skiftet också ha:
  - andra växter som lämpar sig som betesväxter och foder för produktionsdjur än gräs- och vallfoderväxter, av vilka spridda lövbuskar och lövträdsplantor kan finnas enskilt eller i små grupper
- ett skifte får ha högst 50 träd per hektar, om de finns spridda över jordbruksskiftet.
- stenblock och stora stenar ska dock tas bort (de som syns på flygfotografier)

Anmälan av avtalsskiften i avtal om skötsel av våtmarker

Avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskap

Avtal om skötsel av jordbruksnaturens mångfald och landskapet

vårdbiotop som klassificerats som nationellt eller regionalt värdefull	610 €/ha/år
övriga avtalsområden	460 €/ha/år
Röjning	450 €/ha/år
Inhägnande	1 500 €/ha/år
Rovdjursstängsel	2 400 €/ha/år

Avtalet om skötsel av våtmarker

- Ur avtalet om skötsel av våtmarker betalas 500 €/ha/v

Innehållet i skötselplanen

- bedömning av konsekvenserna av projektet för miljön eller landskapet
- målen för skötseln av avtalsområdet
- allmän beskrivning av och målen för det planerade projektet, utifrån dessa kan en bedömning göras av områdets natur- och landskapsvärden eller betydelse i jordbrukets vattenskydd
- för vart och ett skifte eller för skötselhelhet anläggnings- och skötselåtgärder samt andra åtgärder och årliga tidsplaner för dessa
- avverkning av träd och andra skogsåtgärder, i planen måste hela området och dess trädbestånd tas i beaktande
- i betet ett mellanår som skötseln kräver eller på grund av att främja bevarandet av en hotad växt

Innehållet i skötselplanen

- Redogörelse för hur åtgärderna bidrar till uppnåendet av målen för hela avtalet
- Utredning av dubbel finansiering -> En utredning av åtgärder för vilkas genomförande redan utbetalas stöd genom Europeiska unionen eller ett nationellt stödsystem.
- Kraven och begränsningarna gällande skötseln enligt avtalets basnivå ska nämnas i planen, om skiftet finns inom det aktuella området.
- Också Forststyrelsens åtgärds- eller arbetsobjektplan kan godkännas som skötselplan.
- Neuvo2030-finansiering kan sökas för att göra upp skötselplanen.

Avtalets minimikrav

- Avtal om jordbruksnaturen och landskapet
  - Inom avtalsskiften som utgör jordbruksmark ska på basnivå bevaras landskapsdrag enligt GAEC 8.
  - Inom avtalsskiften som finns på Naturaområden och som är permanent gräsmark ska på basnivå iakttas GAEC 9-kravet, enligt vilket permanent gräsmark inom Natura 2000-områden ska bevaras och inte får plöjas.
  - SMR 3 och 4, om ett skifte som ingår i avtalet finns inom ett sådant område.
- Avtal om skötsel av våtmarker
  - SMR 3 och 4, om ett skifte som ingår i avtalet finns inom ett sådant område.
  - 9, 13, 15 och 17 § i naturvårdslagen (1096/1996) och skyddsbeslut som fattats med stöd av 24 och 25 § i den lagen, 29 och 30 § i den lagen, skyddsbeslut beträffande fåglar som fattats med stöd av 47 § i den lagen samt 64 a och 65 b § och beslut som fattats med stöd av 65 c §

Skötselåtgärder

- Avtal om jordbruksnaturen och landskapet
  - Årligt bete
  - Årligt slåtter i enlighet med skötselplanen,
  - Insamling av slåtteravfall (ska samlas in, om inget annat förutsätts i planen),
  - Underhållsröjning av träd och buskar
  - Insamling av röjningsavfall (ska samlas in, om inget annat förutsätts i planen)
- Våtmarker, de årliga skötselåtgärderna för våtmarker kan t.ex vara:
  - avlägsnande av slam vid behov.
  - avlägsnande och tillförsel av eventuella kemiska fällningsmedel.
  - anläggning av bottendammar.
  - åtgärder för skötsel av dammanläggningar och fåror.
  - uppföljning av vattenståndet samt.

Skötselåtgärder

- Över skötselåtgärderna ska en uppdaterad skötseldagbok föras eller uppgifterna antecknas för vart och ett skifte.
- Skötselåtgärderna ska för varje skifte inledas under det första avtalsåret
  - > senast året efter att åtgärden för inhägnande och röjning avslutats, om inte den godkända planen kräver något annat.
  - > Om iståndsättningsröjningen eller inhägnandet avslutas först efter vegetationsperioden utbetalas inget stöd ur avtalet för det aktuella året.

Terrängbesiktningar

- Arealerna av skiften som inkluderas i ansökan om avtal mäts upp, och en bedömning av stödberättigandet görs.
  - skiften som ingår i avtalet och onödiga åtgärder som ingår i skötselplanen kan raderas.
  - platsbundna fotografier tas
  - den godtagbara areal som ingår i avtalet kan också avgränsas eller utvidgas.
- För alla miljöavtal som ansöks och alla skiften i dessa
- Under kommande år gäller detta också arealer som läggs till
- Ett granskningsbesök görs senast före den första betalningen för det andra avtalsåret.

Överföring av avtal

- Avtalet kan överföras:
  - genom att överföra hela avtalet, t.ex. på grund av att innehavet av hela gården överförs.
  - genom att dela avtalet, varvid en del av avtalsskiftena överförs till en annan person.
- Om hela gårdsbruksenheten överförs till en annan person under avtalets giltighetstid, kan mottagaren fortsätta avtalet under dess återstående giltighetstid om mottagaren uppfyller avtalsvillkoren.
- Överföring av avtalet ska sökas inom 15 arbetsdagar från överföringen av ägande- eller besittningsrätten genom att lämna in blankett 160 till NTM-centralen.

Ändringar i avtalets areal

- Avtalets areal kan minska utan återkrav om
  - Besittningen av avtalsområdet överförs på en annan stödsökande och om arealen som omfattas av avtalet inte sjunker under minimiarealen om 0,30 hektar efter minskningen.
  - skötseln enligt avtalsvillkoren inte längre fortsätter, men arealen förblir i stödsökandens besittning.
  - det är fråga om force majeure eller en exceptionell omständighet.
- Till avtalet kan man årligen lägga till ytor som lämpar sig för avtalet, om anslagssituationen i statsbudgeten tillåter det.

Att frånträda avtalet

- Man kan frånträda ett miljöavtal utan återkrav, om
  - arealen som omfattas av miljöavtalet minskar under minimiarealen till följd av att avtalet överförs.
  - orsaken till att avtalet frånträds är force majeure eller en exceptionell omständighet. Stödsökande ska skriftligen lägga fram tillräckliga bevis för force majeure.

Avtal om upprätthållande av ursprungssorter

- Ansökningstiden är den samma som för åkerstödsansökan
- Ansökan med blankett från NTM-centralen
- Femårigt avtal
- Villkoren: inga ändringar
- Avtal som är i kraft efter övergången till den nya finansieringsperioden:
  - Den som ansöker om stöd kan anpassa, dvs.
    1. hålla det gamla avtalet i kraft fram till utgången av den ursprungliga avtalsperioden.
    2. frångå avtalet utan återkrav.

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

